

Les 136 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord טוּס of טוּט toes; tás [pa'al] Vliegen

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	טוּט tás	טוּטִי <u>tastie</u>	טוּטֵי átoes	אֲנִי
Ik (v)	טוּטָה tásáh	טוּטִי <u>tastie</u>	טוּטֵי átoes	אֲנִי
Jij (m)	טוּט tás	טוּטָת <u>tastá</u>	טוּטֵי tátoes	אַתָּה
Jij (v)	טוּטָה tásáh	טוּטָת <u>tast</u>	טוּטֵי tátoesie	אַתָּה
Hij	טוּט tás	טוּט <u>tas</u>	טוּטֵי yátoes	הוּא
Zij	טוּטָה tásáh	טוּטָה <u>tásáh</u>	טוּטֵי tátoes	הִיא
Wij (m)	טוּטִים tásiem	טוּטֵנוּ <u>tásnoe</u>	טוּטֵי nátoes	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	טוּטוֹת tásot	טוּטֵנוּ <u>tásnoe</u>	טוּטֵי nátoes	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	טוּטִים tásiem	טוּטֵתָם <u>tastèm</u>	טוּטֵי tátoesoe	אַתֶּם
Jullie (v)	טוּטוֹת tásot	טוּטֵתָן <u>tastèn</u>	טוּטֵי tátoesoe	אַתֶּן
Zij (m)	טוּטִים tásiem	טוּטֵי <u>tásoe</u>	טוּטֵי yátoesoe	הֵם
Zij (v)	טוּטוֹת tásot	טוּטֵי <u>tásoe</u>	טוּטֵי yátoesoe	הֵן

Gebiedende wijs: m: טוּס toes, v: טוּטִי toesie, meervoud: טוּטֵי toesoe. Infinitief: לָטוּס látoes.
 Merk op, dat enkele vormen in tegenwoordige tijd en verleden tijd identiek zijn; alleen de klemtoon verschilt.

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak:

לִילֵת עוֹבְדַת שְׁלִי עוֹבְדַת כְּדַיִלֵת habat shèlie ovèdèt k^edayèlèt Mijn dochter werkt als stewardess

יֵשׁ צִפּוֹר עַל הַכַּנָּף yesh tsipor al hakánáf Er zit een vogel op de vleugel

לַדַּיֵל יֵשׁ לָהּ/לְךָ/לָכֶם קָפָה ladayal yesh l^echá/lách/láchèm káfèh

De steward heeft voor u [m/v/mv] koffie

De piloot is in de cockpit הַטַּיִס הוּא בְּתַא הַטַּיִס hatayás hoe batá hatayás

Ik (v) vlieg in een straalvliegtuig אֲנִי טוּטָה בְּמִטוֹס־סִילוֹן ^anie tásáh bimos-silon

Wat is de naam van de vlieger? מַה הוּא \ מַה הוּא \ מַה הוּא \ מַה הוּא mah/mahoe/mah hoe/

hashem shèl hatayás? שֵׁם הַטַּיִס שֵׁם הַטַּיִס? shem hatayás? Hier zijn dus meerdere vertalingen mogelijk

Heeft u jetlag? יֵשׁ לְךָ טַסְטוּס? Yesh l^echá tistoos?

Wij vlogen naar huis [אֲנַחְנוּ] טוּטֵנוּ הִבֵּיתָה [aⁿachnoe] tásnoe habayitáh

Is dit een chartervlucht? הֲאֵם זֶה טִיסַת-שְׂכָר? ha'em zo tizat-sèchèr?

אֲנִי יְכוּל לְרַאוֹת בְּתַא הַטַּיִס? אֲנִי יָכוֹל לִירְאוֹת בְּתַא הַטַּיִס? ^anie yáchol lir^eot battá hatayás? Mag ik in de cockpit zien/kijken?

יֵשׁ, כִּי הַטַּיִס יֵשֵׁן lo, kie hattayás yašhen Nee, want de piloot slaapt.

הַדַּיִלֵת שׁוֹלְטַת עֵתָה בְּמִטוֹס haddayèlèt sholètèt atáh bammátos

De stewardess bestuurt nu/momenteel het vliegtuig

Les 137 – Judaica 32 – Mezoelah

Het woord מְזוּזָה, מְזוּזָה, mezoelah, betekent letterlijk 'deurpost', en dit werd de benaming voor een tekstkokertje dat traditioneel wordt bevestigd aan de deurpost van Joodse (en tegenwoordig ook niet-Joodse) huizen. De gewoonte is deze te plaatsen bij de voordeur en alle deuren naar een kamer waarin gewoond of gewerkt wordt. Ook op de poort van Jeruzalem bij de Klaagmuur bevindt zich een mezoelah.

De bekende geleerde Rashi zei dat de mezoelah verticaal bevestigd moet worden. Zijn kleinzoon Rabbenu Tam zei: horizontaal. Tegenwoordig wordt de mezoelah schuin bevestigd, zo, dat de bovenkant naar binnen wijst, op 2/3 van de hoogte van de rechtse deurpost, op ooghoogte.

Het is gebruik om bij het voorbijgaan de mezoelah te 'groeten' met een (hand)kus of deze aan te raken, maar dat is geen wet.

Door het ophangen van een mezoelah laat men zien dat men dit huis onder Gods leiding stelt. Rabbijn S.Ph. de Vries schreef: 'Velen voelen het als een soort talisman. Dat dit niet de strekking is zal nu wel duidelijk zijn. Maar ongetwijfeld heeft ook de mezoelah in de lange loop der vele eeuwen het Joodse huis beschermd. En zij heeft ook thans haar heiligende en zegenrijke invloed gewis nog lang niet overal verloren.'

Beschreven perkament

De mezoezah bevat een rolletje perkament, gemaakt van een rein dier, met de hand beschreven met onuitwisbare inkt, met twee gedeelten uit Deuteronomium/Devariem, 6:4-9 en 11:13-21. In beide gedeelten wordt gezegd: Gods woorden en geboden moeten in je hart zijn, in je binnenste. Maar enerzijds moet dat ook uitkomen in 'uiterlijke tekenen'. En anderzijds zijn die tekenen er tegelijk ook om je Gods woorden te binnen te brengen, steeds weer. Zo staat er naast het gebod, dat je ze in je hart moet bewaren ook, in beide gedeelten: 'U moet ze op de deurposten van uw huis en op uw poorten schrijven'.

De gedeelten worden in 22 regels opgeschreven op een strook perkament, die wordt opgerold met deze tekst naar binnen. Deze teksten vertegenwoordigen de gehele

Torah. Ze komen ook voor bij de gebedsriemen. Het eerste vers is de geloofsbelijdenis Shema Yisrael, die we leerden kennen in les 81.

Op de achterkant van het stukje perkament staan de letters ' שדי (shien-dalet-jod), deze vormen het woord 'שדי' shadday, Almachtige, een van de namen van God. In dit verband worden die ook wel gezien als de beginletters van de woorden Shomer Daltot Yisra'el, 'Bewaarder/Hoeder van de Deuren van Israël'. De eerste letter van Shadday en soms ook de andere twee letters vind je ook op de buitenkant van de mezoezah.

Twee keer in de zeven jaar moet gekeken worden of de tekst op het perkament nog leesbaar is.

Mezoezahs in alle vormen

De vorm heeft zich in de loop van eeuwen ontwikkeld van direct in de stenen deurpost gebeitelde teksten, via een stukje opgerold perkament in een holte, tot een standaardtekst van 22 regels, opgeborgen in een omhulsel dat de naam mezoezah kreeg en is uitgevoerd in materialen zoals glas, hout, metaal, steen en plastic. De vorm kan variëren van een eenvoudige koker tot een fraai bewerkte huisje. Er wordt vaak wat bijzonders van gemaakt, zo zijn er mezoezot in de vorm van een vis of een viool (als verwijzing naar een beroep), of in de vorm van de 'heilige arke' (de kast waarin in de synagoge de Torah-rollen worden bewaard).

In de regel is door een ronde uitsparing in het omhulsel of buiten op de mezoezah de Godnaam Shadday te lezen. Op de website [Spoorzoeken in de Rivierenbuurt](http://www.spoorzoekenindevierbuurt.nl) kunt u een aantal Amsterdamse mezoeza's bewonderen. Tegenwoordig wordt ook wel een soort mezoezah als sieraad aan een kettinkje om de nek gedragen.

Nieuw huis inwijden en heiligen

Het plaatsen van een mezoezah is één van de 613 geboden (mitzwot) van het Jodendom. Als men een nieuw huis betreft, is het plaatsen van de mezoezah een godsdienstige en feestelijke aangelegenheid met als doel het huis te wijden en te heiligen. Tijdens het aanslaan wordt een lofzegging uitgesproken, die u terugvindt in opdracht 2.

Het is opvallend dat de synagoge geen mezoezah bezit. De reden hiervan is dat de synagoge een gewijd Godshuis is en derhalve niet het heilige teken van de mezoezah behoeft. In de video www.youtube.com/watch?v=HhHSiClqWSQ zie je een animatie van het plaatsen van een mezoezah, met zegenspreuk.

Bronnen: nl.wikipedia.org; kerkenisrael.nl; *ds. A. Brons in: Vrede over Israël; shalomvoorisrael.nl*; mens-ensamenleving.infonu.nl; www.jhm.nl; www.mechon-mamre.org; *HSV*; www.chabad.org
Zie ook: www.wimjongman.nl/nieuws/2024/prive-publiek-geloof.html De boodschap van de mezoezah

Woordenschat

בָּם	bám	In hen, met hen (samentrekking van בָּהֶם, zie les 62)
דָּלֶת	dèlèt (v)	Deur דַּלְתוֹת
כָּל, כָּל	kol (pv)	Alle, al, iedere, geheel
בְּכָל	b ^e chol (bw)	In alle, met alle, met geheel
לֵב	lev (m)	Hart; mv לִבּוֹת לֵבֹת־ libot
מְאֹד, מְאֹד	m ^e od (bw)	Zeer, heel; vermogen, mogelijkheden, kracht
בְּכָל- מְאֹד	b ^e chol m ^e od	Met heel het vermogen/kracht
מְזוּזָה, מְזוּזָה	m ^e zoezáh (v)	Deurpost; mezoezah מְזוּזוֹת, מְזוּזוֹת (vergelijk de spelling in vers 9 en 20)
נֶפֶשׁ	nèfèsh (v)	Ziel, levensgeest, persoon, psyche
קָבַע	qáva [pa'al]	Vastmaken, vaststellen, bevestigen
קוֹם, קוֹם	qoem, qám [pa'al]	Opstaan
קִדְּשׁ, קִדְּשׁ	qiddesh [pi'el]	Heiligen, zie les 49 .
שֹׁדֵי	shadday	Almachtige
שָׁכַב	sháchav [pa'al]	Liggen

Tip, vooral bij de 3e opdracht: Raadpleeg de lessen 26, 34, 35, 47, 66, 27, 77, [woordenlijst 150](#)

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord קָבַע qáva [pa'al] Vastmaken, vaststellen (to determine).

Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il of conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	קוֹבַעַת qova'at	קִבַּעַתִּי qávatie	אֶקְבַּע èqba	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לְקַבֹּעַ liqbo'a

Opdracht 2: Geef de uitspraak en de vertaling

Bij het aanbrenen ('aanslaan') van de mezoezah wordt deze zegen uitgesproken:

בְּרוּךְ אַתָּה אֲדוֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוּוֵנוּ לְקַבֹּעַ מְזוּזָה

.....

.....

.....

.....

Opdracht 3: Geef de uitspraak en een eigen vertaling op de opengelaten plaatsen.

Devariem 6:4-9 Deuteronomium 6:4-9 (HSV)

ד שְׁמַע, יִשְׂרָאֵל: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד **4** Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is één!

ה וְאָהַבְתָּ, אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, .
בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ, וּבְכָל-מְאֹדְךָ

ו וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ

הַיּוֹם--עַל-לִבְבְּךָ.

ז וְשִׁנְנָתָם לְבִנְיֹךָ, וְדַבַּרְתָּ בָם, בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתְךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְּךָ
וּבְקוּמְךָ. **7** U moet ze uw kinderen inprenten en erover spreken, als u in uw huis zit en als u over de weg gaat, als u neerligt en als u opstaat.

ח וְקָשַׁרְתָם לְאוֹת, עַל-יָדְךָ; וְהָיוּ
לְטוֹטְפֹת, בֵּין עֵינֶיךָ. **8** U moet ze als een teken op uw hand binden en ze moeten als een voorhoofdsband tussen uw ogen zijn.

ט וְכָתַבְתָם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ,
וּבְשַׁעְרֶיךָ.

Devariem 11:13-20 Deuteronomium 11:13-20

יג וְהָיָה, אִם-שָׁמַעַתְּ מִצְוֵי אֱלֹהֵי מִצְרָיִם,
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם, הַיּוֹם--לְאַהֲבָה
אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, וּלְעַבְדּוֹ,
בְּכָל-לִבְבְּכֶם, וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם. **13** En het zal gebeuren, wanneer u nauwgezet luistert naar mijn geboden die ik u heden gebied, door de HEERE, uw God, lief te hebben en Hem te dienen met heel uw hart en met heel uw ziel,

יד וְנָתַתִּי מִטֶּר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה
וּמְלֻקוֹשׁ; וְאִסְפַּתְּ דָגָנְךָ, וְתִירְשָׁךָ
וְיִצְהַרְךָ. **14** dat Ik regen voor uw land zal geven op zijn tijd, vroege regen en late regen, zodat u uw koren, uw nieuwe wijn en uw olie kunt inzamelen.

טו וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ, לְבַהֲמֹתְךָ;
וְאָכְלָתָ, וְשָׂבַעְתָּ. **15** Ook zal Ik gewas op uw veld geven voor uw dieren; en u zult eten en verzadigd worden.

טז הִשָּׁמְרוּ לָכֶם, פֶּן יִפְתֶּה לְבַבְכֶם;
וְסָרְתֶם, וְעַבַדְתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים,
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם, לָהֶם.

יז וְחָרָה אַף-יְהוָה בְּכֶם, וְעָצַר
אֶת-הַשָּׁמַיִם וְלֹא-יִהְיֶה מִטֶּר, וְהִאֲדָמָה,
לֹא תִתֵּן אֶת-יְבוּלָהּ; וְאָבַדְתֶם מְהֵרָה,
מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה, אֲשֶׁר יְהוָה, נָתַן
לָכֶם. **17** Anders zal de toorn van de HEERE tegen u ontbranden en zal Hij de hemel sluiten, zodat er geen regen zal zijn, de aardbodem zijn opbrengst niet zal geven en u spoedig dwenen zult zijn uit het goede land dat de HEERE u geeft.

יח וְשָׁמַרְתֶם אֶת-דְּבָרֵי אֱלֹהֵי,
עַל-לִבְבְּכֶם וְעַל-נַפְשְׁכֶם; וְקָשַׁרְתֶם
אֹתָם לְאוֹת עַל-יָדְכֶם, וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם. **18** Daarom moet u deze woorden van mij in uw hart en in uw ziel prenten. Bind ze als een teken op uw hand, en ze moeten als een voorhoofdsband tussen uw ogen zijn.

יט וְלִמַּדְתֶם אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם, לְדַבֵּר
בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ,
וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ.

כ וְכָתַבְתֶם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ,
וּבְשַׁעְרֶיךָ.

כא לִמְעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם, וְיָמֵי בְנֵיכֶם, עַל
הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר נִשְׁבַע יְהוָה לְאַבְרָהָם
לֵאמֹר, לְתֵת לָהֶם--כִּימֵי הַשָּׁמַיִם, עַל-הָאָרֶץ.
כ opdat uw dagen en de dagen van uw kinderen in het land waarvan de HEERE uw vaders gezwoven heeft het hun te geven, zo talrijk worden als de dagen dat de hemel boven de aarde staat. {S}

Les 137 Extra: Maak zelf een mezoezah

Ik heb ooit met een zondagsschoolklas mezoezot gemaakt van stevig papier. Kopieer de afbeelding op **120 grams papier** of dikker, liefst met een heldere kleur, en knip de figuur royaal uit, inclusief de stippen ernaast. Die heb je nodig om de vouwlijnen te vinden. Na het rillen van de vouwen (met de punt van een schaar of bot mes) langs een lineaal kun je de figuur schoonknippen. Vouw alle vouwen naar achteren, plak de plakranden aan de achterkant en de onderkant vast. De bovenkant blijft open, daar kun je een opgerold papier met tekst in schuiven. Of maak een mezoezah van **plasticine**: www.youtube.com/watch?v=Aw30xsB7EIU

